

L'Arab Reform Initiative, amb seu a París, és una xarxa formada per centres de recerca i investigadors independents de diversos països que es dedica a estudiar i promoure un programa de reformes democràtiques per al món àrab. El director de l'organisme, Salam Kawakibi (Alep, Síria, 1965), va ser a Barcelona la setmana passada per a participar en un cicle de conferències organitzat per l'Institut Europeu de la Mediterrània (Iemed) sobre les revoltes que tenen lloc en alguns països àrabs.

—**Senyor Kawakibi, quines són les principals raons que expliquen que a Síria no hi hagi hagut, si més no de moment, una revolució a gran escala que hagi pogut tombar el govern, com va passar, per exemple, a Tunísia o a Egipte?**

—Molts observadors, tant sirians com internacionals, han formulat la teoria que a Síria és molt complicat que hi triomfi la primavera àrab. En primer lloc, diuen, per la complexitat social, tant ètnica com religiosa, que no és tan homogènia com a Tunísia o Egipte. Els observadors argumenten també que el règim sirianès s'ha beneficiat de la carta que ha jugat contra Israel, donant suport a Hezbollah al Líban i a Hamàs a Gaza. Un altre dels factors és que la comunitat internacional no té cap interès a desestabilitzar el règim sirianès, perquè aquest li garanteix una reconciliació al Líban, una sortida a l'Iraq i, sobretot, la seguretat de les fronteres amb Israel.

—**I vós hi esteu d'acord, amb els plantejaments que fan aquests analistes?**

—No. Aquests analistes s'equivoquen. La revolució siriana és un afer molt localitzat i no ha tingut la mateixa arrencada que en uns altres països àrabs. A Tunísia, per exemple, la societat estava preparada des de feia temps. Hi havia una societat civil activa, una classe mitjana i uns sindicats que criticaven el règim de Ben Alí. A Egipte passava una cosa semblant: hi havia una premsa relativament lliure i s'hi permetia l'associacionisme.

—**En canvi, a Síria, res de tot això...**

—A Síria hi ha un estat d'emergència establert des de fa més de qua-

JORDI PLAY

Salam Kawakibi, fotografiat la setmana passada en un hotel de Barcelona.

ranta anys. La societat civil es troba completament lligada de mans i peus. Hi ha unes organitzacions populars, a l'estil de Corea del Nord, que tenen comissions que s'ocupen de canalitzar, de controlar, tota la gent: estudiants, dones, pagesos, obrers... A Síria, per a organitzar un debat, per exemple, sobre cinema, cal una autorització dels serveis d'informació. Ara s'acusa els salafistes de ser darrere les protestes. És la primera vegada que el règim vol dividir la seva pròpia societat. A Síria no hi ha hagut mai un conflicte entre comunitats.

—**A Damasc, la capital, hi ha hagut grans manifestacions de suport al president Baixar al-Assad. L'oposició al règim és gran o només**

es tracta de minories repartides en llocs concrets?

—L'oposició és realment gran. Els qui es manifesten per a donar suport al règim, o bé han estat obligats a fer-ho, o bé són funcionaris, o bé hi tenen algun interès. També hi ha gent que, manipulada pels mitjans de comunicació, es creuen que els salafistes són al darrere de les protestes. El règim assegura que els salafistes disposen de molts diners, armes i tecnologia molt desenvolupada. Això no és creïble, perquè significaria que fins ara els serveis d'intel·ligència sirians no ho sabien, cosa que és del tot impensable. El règim assegura també que els morts a les protestes han estat causats per franc-tiradors salafistes.

“La societat civil siriana es troba lligada de mans i peus”

Salam Kawakibi és director de l'Arab Reform Initiative. En aquesta entrevista analitza els motius i l'evolució de la revolta que viu el seu país, Síria, i valora la reacció del règim del president Baixar al-Assad arran d'aquesta situació.

Jo em demano per què aquests franc-tiradors, si són salafistes, no maten ningú a les manifestacions de suport al règim...

—En què us baseu per a dir que l'oposició ha estat gran?

—Dic que la revolta és general i multitudinària perquè s'ha produït en

uns 200 llocs a tot el país, tant en pobles com en ciutats. A Egipte, per exemple, la revolta es va focalitzar bàsicament a la plaça de Tahrir, on hi havia música i la gent hi anava amb la família, com per a celebrar una festa. La gent s'hi podia manifestar lliurement. Això, a Síria no és possible de

cap manera. Oficialment, hi ha hagut 1.300 morts, tot i que algunes fonts parlen de 2.400. La gent sap que la poden matar i per això tenen por de sortir a manifestar-se.

—Això vol dir que l'oposició latent és molt més gran?

—Hi ha una majoria silenciosa, formada principalment per gent que dona suport a les protestes, però que, per por, s'estimen més quedar-se a casa i difondre les idees a través del Facebook.

—Què reclama, exactament, la gent que protesta contra el règim?

—Llibertat, dignitat i democràcia. Demanen una premsa lliure i la llibertat per a associar-se. Tot és molt bàsic. També reclamen que el partit Baas deixi de ser el dominador de la política, que se suprimeixi l'article de la Constitució que diu que aquest partit ha de ser el que dirigeixi l'estat i la societat. Al principi, ningú no reclamava la fi del règim. Hom pensava que Baixar al-Assad, que s'ha educat a l'estranger, era l'home de la reforma. Però després del seu primer discurs al parlament es va veure que no.

—La setmana passada Baixar al-Assad va fer un segon discurs que va tornar a decebre els partidaris de les reformes. Quina valoració en feu?

—El president, tot i admetre que Síria es troba en un moment clau, no va trobar, una vegada més, les paraules justes. Frases vagues, promeses, acusació reiterada d'un complot estranger, presència de gihadistes ben equipats... Encara que esmentés el diàleg i l'amnistia, no va tractar a fons de la reforma que li exigeix el clam popular.

—Com veieu la situació dels refugiats sirians que s'amunteguen a la frontera amb Turquia?

—En aquests moments hi ha uns 11.400 refugiats, cosa que implica un greu problema humanitari. Turquia ha ajudat molt, però no està disposada a fer més. La setmana passada, Turquia va repartir ajut als 10.000 refugiats que són a la banda siriana de la frontera. Això és un missatge clar cap al règim sirianès. De fet, és una intrusió de Turquia en territori sirianès. S'ha demanat als refugiats que tornin a casa, però temen les represàlies. Aquests refugiats faran que el conflicte s'internacionalitzi.

“Una intervenció militar posaria la població al costat del règim”

—Fa unes quantes setmanes, Israel va impedir als refugiats sirians de travessar la frontera a la zona del Golan. De quina manera una escalada de la revolta siriana pot afectar Israel?

—Israel es malfia de la primavera àrab. Té molta por. Un historiador israelià deia no fa gaire que amb aquest govern d'ultradreta de Netanyahu i Lieberman, Israel deixarà de ser una illa de la democràcia per a convertir-se en una illa de la barbàrie. Israel no pot continuar limitant els drets dels palestins. Els Estats Units ho han entès i han passat el missatge a Israel per tal que arregli la situació. Una revolta pacífica té molta força. Israel ho ha d'entendre. Si Cisjordània es mobilitza i centenars de milers de persones s'abraonen sobre els punts de control, no podran pas disparar a tothom. Cal que Israel accepti les resolucions de l'ONU i respecti els drets del poble palestí.

—Algunes veus a l'estranger han demanat una intervenció de l'OTAN a Síria, semblant a la que es porta a terme a Líbia per a enderrocar el coronel Gaddafi. Quines serien les conseqüències a l'Orient Mitjà si tingués lloc aquesta intervenció?

—La societat siriana que s'oposa al règim també va contra una intervenció estrangera directa. En això hi ha consens entre els coordinadors de la revolta, de l'aliança dels partits de l'oposició i també dels intel·lectuals independents. Fins i tot, arran de la dificultat a Líbia, els occidentals són contraris a aquesta idea. Una intervenció a Síria podria fer fins i tot que la població es posés a costat del règim. El boicot imposat els anys 80 fins i tot va servir per a reforçar el règim i enriquir les elits, mentre la societat s'empobria.

—La revolta siriana és seguida també molt atentament des del Líban. Si el règim de Baixar al-Assad cau, Hezbol·là perdrà la seva posició de força?

JORDI PINYÀ

“Em temo que la posició dels revoltats i la del poder s'endurirà i assistirem a un bany de sang”

—Al meu parer, [Hassan] Nasral·là [líder de Hezbol·là] s'ha equivocat. Quan va fer el seu discurs mostrant el suport a la repressió a Síria va perdre tota credibilitat. Fins aleshores era un personatge molt popular a Síria. Era un símbol de la resistència. Nasral·là havia de prendre posició a favor de la llibertat d'un poble oprimat, però no va jugar aquesta carta. Hezbol·là representa una base social important al Líban, no és simplement una milícia. El Líban necessita un gran acord nacional que inclogui Hezbol·là com a element essencial. Darrerament, han començat a desenvolupar una reflexió política no lligada ni a l'Iran ni a Síria. Ells saben que en el moment que hi hagi un acord amb la comunitat internacional per la qüestió del Líban en pagaran els plats trencats. Per això Hezbol·là cerca relacions amb més col·lectius libanesos, com els maronites.

—Aleshores, considereu que la formació d'un govern amb majoria de Hezbol·là que es va formar fa dues setmanes és una cosa positiva per al Líban?

—És evident que aquest serà un govern d'un sol color. És el govern del que, de moment, és el més fort. No representen tothom, però han guanyat. Ara bé, al Líban la gent canvia molt ràpidament de bàndol. Els qui ara fan

“La gent demana llibertat, dignitat i democràcia, coses molt bàsiques”

costat a Hezbol·là potser d'aquí a uns mesos donaran suport a l'Aliança 14 de Març.

—Què pot passar al Líban si finalment el Tribunal Especial de les Nacions Unides que investiga l'assassinat del primer ministre Rafiq al-Hariri inculpa formalment Hezbol·là?

—Penso que el tribunal no acusarà cap formació política, sinó persones. Això, a parer meu, ajudarà a arreglar una mica les coses. Siguin libanesos o sirians, els inculcats seran individuals, no formacions ni estats.

—De tota manera, a parer vostre, Hezbol·là i Síria tenen responsabilitat en aquest assassinat?

—Em sembla difícil de creure que Hezbol·là tingués interès a dur a terme una operació de tal magnitud. Podien pensar que seria catastròfic per a ells. Ara bé, tota formació pot ser víctima d'infiltracions i de gent que treballa per a uns altres des de l'interior. Jo comparo aquest afer amb el llibre *Assassinat a l'Orient Express*, d'Agata Christie. Hi ha molta gent que ara fa de jutge i que podria ser l'assassí.

—Vist el discurs de Baixar al-Assad, quina previsió feu de la situació a Síria amb vista a les setmanes vinents?

—Em temo que la posició dels revoltats i la del poder s'endurirà i assistirem a un bany de sang. Per una banda, les manifestacions seran més multitudinàries. Per una altra, hi ha risc el que els serveis de la repressió esdevinguin encara més violents. Només alguna sorpresa ho podria canviar: com la retirada de les forces armades, de les unitats de la mort, dissoldre el Parlament, formar un govern amb personalitats independents per a assegurar una transició i establir un diàleg nacional sense exclusions. A la vegada, és important de crear comissions locals i internacionals per a investigar els crims.

Xevi Camprubí